

Wong Kar-Wai: la soledat malgrat l'amor

Iñaki Revesado

*Happy
Together*

L'amor, el sentiment més universal i més cantat pels joglars i els poetes, aquella cosa que quan neix ens fa sentir-nos forts i pletòrics, el sentiment, també, més prostituït, més utilitzat i més traït, allò que tothom desitja tenir per viure la plenitud amb la persona estimada, l'amor —dèiem— no és suficient per alleugerir el gran maldecap de la soledat. És a dir, que l'amor, fins i tot el més vertader i sincer, aquell que fa que un més un siguin dos, dues unitats per crear un tot, no basta per fugir de l'evitència extrema: el cos que ens limita és també la frontera que encercla i empresona les nostres individualitats. És aquest el missatge que repeteix Wong Kar-Wai en cada una dels seus films i especialment en dos: *Happy Together* (1997) i *In the Mood for Love* (2000), propostes absolutament disjunts en la seva estètica i en la seva temàtica, que només tenen com a nexa en comú l'extrema i definitiva soledat dels enamorats.

Wong Kar-Wai, nascut a Shanghai l'any 1958 i traslladat a Hong Kong en la seva infantesa, és en l'actualitat el més conegut i prestigiós dels cineastes hongkonguesos, amb una filmografia no massa prolífica, però certament notable, que es pren el seu temps per preparar cada projecte. Després d'una sèrie de treballs que no van traspasar les fronteres del seu país, més que per arribar a alguns dels festivals més importants, amb *Chungking Express* (1994) va aconseguir una distribució internacional ajudada per la promoció que en va fer Quen-

tin Tarantino, que es declarà un encès admirador de la filmografia del xinès i d'aquest film de manera especial. L'èxit de *Chungking Express* en els cercles menys comercials de la distribució de cinema es va veure corroborat després amb *Happy Together*, que li va permetre obtenir la Palma d'Or de Cannes com a millor director. Finalment ha estat elevat a la categoria de cineasta de culte amb *In the Mood for Love*. La trajectòria del director s'ha completat amb *2046* (2004), erròniament promocionada com a una continuació de *In the Mood for Love*, i amb un episodi del film *Eros* (2004). Temptat per Hollywood, el cineasta es troba ara preparant projectes per al cinema nord-americà sense abandonar per això altres projectes a Hong Kong.

La diversitat de les històries d'amor —cada aventura amorosa és exclusiva, es crea amb la conjunció de les característiques de cada un dels amants i pel seus propis sentiments, necessitats i moments vitals— conviu amb la contradicció de la universalitat del sentiment amorós, de manera que cada episodi particular mostrat a la pantalla és només un mirall en què es veuen reflectides les experiències de tots nosaltres, produint-se una identificació total entre l'espectador i els personatges de Wong Kar-Wai.

Happy Together parla d'un amor dependent, animal, quasi destructiu: un amor que fa patir. És la història apassionada de Lai Yiu-Kai i de Ho Po-Wing, dos joves que deixen el seu Hong Kong i

In the Mood for Love

s'instal·len a Buenos Aires. La mirada de Kar-Wai sobre la capital argentina no pot estar més allunyada dels tòpics. Hagués estat fàcil mostrar-nos un amor perfecte en els ambients melancòlics de Buenos Aires, adornats amb ritmes de tango, que tant ajuden en aquest tipus d'aventures. Lluny d'això, el realitzador ofereix un relat a un ritme vertiginós, amb música electrònica, llums de neó, espais tancats i cromatismes variats, jugant amb el blanc i negre i el color. Lai es troba, de cop, amb el fet que Ho l'ha abandonat, cosa que el deixa totalment trasbalsat, ja que Lai és una persona fermada al seu passat, al seus records, esdevenint Ho en font de la seva nostàlgia, en la impossibilitat de viure amb la seva absència. Lai no pot continuar sense Ho, a qui estima tant com odia, de qui no pot viure separat però amb qui és infeliç quan el té al seu costat.

El ritme precipitat del film contrasta amb la cadència absolutament pausada, a més de reiterativa, de *In the Mood for Love*, titulada aquí com a *Deseando amar*, el film més exquisit de Kar-Wai. El realitzador abandona ara l'època actual y les

formes d'avantguarda de *Happy Together* per acomodar-se en un ritme més clàssic, exigit per una història que requereix lentitud en la forma i atenció en el detall. Ambientada en els anys 60, en són els protagonistes el Sr. Chow i la Sra. Chan, qui amb les seves respectives parelles habiten uns dels minúsculs apartaments en una comunitat de veïnats. Condemnats a una obligada soledat pels continus viatges de treball de les seves parelles, els veïnats es converteixen en bons amics a còpia de compartir taula en el restaurant o jocs de taula amb altres veïns. Ambdós cerquen en aquestes trobades omplir els moments de soledat quan, en arribar a casa, la troben buida i freda. Entre ells neix una bona amistat però també alguna cosa més. Tanmateix el cúmul de coincidències, l'observació dels detalls (un dels èxits de la pel·lícula està basat en la continua repetició de la càmera detenint-se en determinats objectes, la repetició de les mateixes melodies, la infinitat de vegades en què la senyora Chan puja i baixa les escales...) jugaran una mala passada als amics. De cop, s'adonen que la bossa que porta la senyora Chan és idèntica a una bossa que té la senyora Chow. El que podia haver estat una simple coincidència més, un detall sense importància, és el fil del qual estirant, els serveix per caure de grapes davant la veritat: les seves parelles són amants. Els habituals viatges de feina són l'espai que han trobat per compartir el seu amor. És llavors quan el Sr. Chow i la Sra. Chan no saben què fer amb tot el que ja tenen. ¿Com han de viure a partir de llavors la seva complicitat, la seva amistat, la seva mútua atracció...? ¿Què fer, en definitiva, amb aquell pausat amor...? Hi ha dues opcions, o bé prenen el camí que els ha deixat obert la traïció de les seves parelles, o bé opten per resistir-se fèrria-ment per no convertir-se ells també en traïdors. Estam novament davant d'un amor innegable però en el qual els protagonistes es veuen abocats a la soledat, en una decisió que només ells (cada un d'ells) poden prendre. El policromatisme de *Happy Together* es veu aquí substituït per una patina de color carabassa que pareix haver-se vessat en cada pla; les imatges accelerades es canvien aquí per la dolça cadència de la cintura de la Sra. Chan mentre davalla uns escalons estrets sota una pluja pertinaç, il·luminada per una llum groga (carabassa) esmoreïda; la música gairebé estrident que acompanya als dos homes enamorats a Buenos Aires, són ara ritmes pausats i melancòlics, en què la veu de Nat King Cole entonat *Aquellos ojos verdes...* una i altra vegada, són només la repetició del dia a dia d'un amor tan impossible com a quotidià:

*Aquellos ojos verdes
de mirada serena
dejaron en mi alma
eterna sed de amor.*

Es tracta només d'això, de la set d'amor. Ni més ni menys... ¿Hi ha res més universal? ■